

3.12.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntö Sote-tiedon toisiokäytön aineistokuvaukset: Luonnos sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi rekisterinpitäjän ja Tietolupaviranomaisen velvollisuudesta laatia aineistokuvaus VN/23713/2020

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa asetusluonnoksesta koskien rekisterinpitäjän ja Tietolupaviranomaisen velvollisuudesta laatia aineistokuvaukset.

Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019, jäljempänä toisiolaki) tuli voimaan 1.5.2019. Toisiolain 12 §:n 3 momentin mukaan asetuksella säädetään siitä, mistä lähtien viranomaisten ja organisaatioiden on laadittava aineistokuvaukset rekistereidensä tietosisällöistä siten, että niiden perusteella on mahdollista arvioida rekisteritietojen soveltuvuutta tilastointiin, tieteelliseen tutkimukseen, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan, ope- tukseen, tietojohdantamiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisohjaukseen ja -valvontaan sekä viranomaisen suunnittelu- ja selvitystehtävään.

Aineistokuvaukset on laadittava Tietolupaviranomaisen määräysten mukaisina. Asetuksella säädetään myös siitä, milloin Tietolupaviranomaisen on laadittava aineistokuvaukset valmisaineistoistaan.

Toisiolain 6 §:ssä on määritelty ne viranomaiset ja organisaatiot, joilla on vastuu rekisterinpitäjänä laatia aineistokuvaukset tietovarantojensa tietosisällöistä. Eläketurvakeskus on yksi määritellyistä viranomaisista.

Asetuksen tavoitteena on määrittellä se ajankohta, mistä lähtien aineistokuvaukset on laadittava. Siten asetus osaltaan huolehtisi siitä, että aineistokuvaukset tulevat laadittua. Aineistokuvaukset ovat edellytyksenä muun muassa sille, että tietoja voidaan hyödyntää sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnassa sekä sosiaali- ja terveysalan ohjaus-, valvonta-, tutkimus- ja tilastotarkoituksessa.

Asetusluonnoksen mukaan rekisterinpitäjän on laadittava aineistokuvaukset tietovarantojensa tietosisällöstä 1.9.2021 alkaen. Tietolupaviranomaisen on laadittava aineistokuvaukset valmisaineistoistaan 1.12.2021 alkaen.

Eläketurvakeskuksella ei ole huomautettavaa ehdotettuihin määräaikoihin varsinaisten aineistokuvausten osalta. Samaan aikaan lausuttavana olevassa määräykseksi Sote-tiedon toisiokäytön aineistokuvauksista määritellään koodistoista, joita tulisi käyttää tietosisällön kuvauksessa. Nämä ovat yleensä sellaisia määrittelyjä, joita ei ole alkuperäisissä rekisterinpitäjän tietosisältöjen kuvauksissa. Näiden mukaanotto määräykseen hidastaa aineistokuvaustyötä. Samanlainen hidastava vaikutus on asiasanojen hakemisella valmiista asiasanapalveluista. Eläketurvakeskus katsoo, että velvoite näiden koodistojen käyttöön pitäisi siirtää myöhempään ajankohtaan. Tämä varmistaisi aineistokuvausten laatimisen esitetystä aikataulusta.

3.12.2020

Eläketurvakeskus

Jaakko Kiander
Johtaja

Tiina Palotie-Heino
Tilastopäällikkö